

EKOBLÖK

Spojená škola Turzovka

Máj 2020

Obsah:

1. MEDZINÁRODNÝ DEŇ BIODIVERZITY

2. POD LIPKOU

3. PUPAVOVÝ MED, MEDÍK, MEDÍČEK

4. FOTOLOVCI

Príroda a úžasné zvieratá našich lesov

5. TIBOR PAVLISKO

Výprava za lesnými zvieratami s fotoaparátom

6. EKOTÍM V TERÉNE

MEDZINÁRODNÝ DEŇ BIODIVERZITY

Medzinárodný deň biologickej diverzity (International Day for Biological Diversity) vyhlásila OSN v decembri 2000 na Valnom zhromaždení, ktoré rozhodlo, že pamätným dňom (22. máj) bude deň schválenia definitívneho textu Dohovoru o biologickej biodiverzite (Convention for Biological Diversity) v kenskej metropole Nairobi.

V samotnom Dohovore o biologickej diverzite (článok 2) je termín biologická diverzita definovaný ako **"rôznorodosť všetkých živých organizmov vrátane ich suchozemských, morských a ostatných vodných ekosystémov a ekologických komplexov, ktorých sú súčasťou"**, termín biologická diverzita v zmysle Dohovoru teda označuje nielen rôznorodosť v rámci druhov a medzi druhmi, ale aj rozmanitosť (diverzitu) ekosystémov. Slovenská republika je krajinou s

bohatou rozmanitosťou fauny a flóry.

Na Slovensku je popísaných 11 300 rastlinných druhov a viac ako 28 800 živočíšnych druhov. Ohrozenosť nižších rastlín na Slovensku predstavuje v súčasnosti 16,3 percenta. Ohrozenosť vyšších rastlín je 40,3 percenta. Stavovcov je ohrozených 59 percent, až 70 percent druhov rýb, ďalej všetky druhy obojživelníkov, takmer 92 percent druhov plazov, ale aj 46 percent hniezdiacich druhov vtákov a 69 percent druhov cicavcov.

Medzinárodný deň biodiverzity s DAPHNE

Tohtoročné heslo Dňa biodiverzity „**Naše riešenia sú v prírode**“ zdôrazňuje nádej, solidaritu a dôležitosť spolupráce na všetkých úrovniach pri budovaní budúcnosti života v súlade s prírodou.

Vymysleli aktivitu „**BINGO** v prírode“

, ktorá by podporila schopnosť pozorovania detí v prírode a viedla k uvedomeniu si, akú úžasnú rozmanitosť druhov, ale aj farieb, tvarov v nej nájdú! Aktivita je určená pre predškolákov a žiakov prvého stupňa ZŠ, ale zabavia sa pri nej aj dospelí. Priložené pracovné listy môžete použiť podľa vašej fantázie a chuti. Viac na:

<http://daphne.sk/medzinarodny-den-biodiverzity-22-maj/?fbclid=IwAR2gRqaAzyVLGd1nQrK6qeGDZLoo3-IDnvDr594Kt4R2Ygg57xJyqUoUN1E>

Zdroj: daphne.sk, enviportal.sk

FOTO: Aneta Frollová, 8.A

POD LIPKOU

Nechceli sme dlhšie čakať a tak sme sa rozhodli dokončiť náš hmyzí domček. Aj keď bez žiakov, ale predsa. Spoločne s p.uč. Kolesárovou sme tak mohli dotvoriť hmyzí domček. Suché rastlinné zvyšky vrátane listov, konárov i drobných vetvičiek, rôzne nahromadené kamienky, seno a ďalší prírodný materiál sme priniesli so sebou. A práve to je materiál, ktorý využíva hmyz ako svoj príbytok alebo na nakladenie vajíčok. A prečo hmyzí domček pod Lipkou? Skúste uhádnuť, kde bude jeho umiestnenie v areáli školy (:

Hotel pre hmyz (domček) je konštrukcia vyrobená ideálne z dreva a vyplnená rôznymi druhmi prírodných materiálov slúžiacich ako úkryt pre hmyz. My sme so žiakmi 9.B využili zbytkový drevený materiál, ktorý bol v dielňach. Domček nie je úplne presný, má chybičky, ale tým je originálny. Celú konštrukciu, tak

chlapci pripravili počas hodín sveta práce / a myslím, že je vydarená/.

Prečo vlastne do záhrady umiestniť hotel pre hmyz?

Aby sme prilákali viac druhov i **väčší počet opel'ovačov a dravce z ríše hmyzu, ktoré nám pomôžu v biologickej ochrane rastlín.** Naše záhrady sú totiž voči mnohým druhom hmyzu nepriateľské, pretože sú príliš uhladené a upratané. Stačí sa pozrieť von na lúku či do lesa a rozdiel je jasný.

Včely

Existuje niekoľko desiatok druhov voľne žijúcich divých včiel, ktoré sa podieľajú na cennom a často podceňovanom opelení pestovaných rastlín. I vďaka nim záhrady prinášajú úrodu. Sú ešte usilovnejšie ako včely medonosné z úľov včelárov a dokonca im neprekáža nepriazeň počasia ako dážď, chlad či príliš veľké teplo.

Na rozdiel od medonosných včiel si nestavajú príbytky, ale vyhľadávajú otvory v dreve, v malte starých stien, v tehliach, skalách alebo v pieskovci. Milujú duté stonky rastlín, ktoré sa priemerom približujú veľkosti ich tela. Nepotrebnú ich na prespávanie, ale na reprodukciu a prezimovanie.

Larvy lienok požierajú vošky

Len v Európe žije okolo sto druhov týchto krásnych a užitočných dravcov. Prebúdžajú sa a vyliezajú z úkrytov v prvých teplých jarných dňoch. Pažravé sú i jej larvy, počas troch týždňov od vyliahnutia až do zakuklenia zlikviduje každá jedna až 400 vošiek. Hmyzí hotel im môže poslúžiť ako zimovisko. Majú rady najmä úzke dutinky, kde sa môžu schovať.

Zlatoočka

Samičky kladú vajíčka priamo do kolónie vošiek. Vyliahnuté larvy sú veľmi pažravé. Počas larválneho štádia, ktoré sa pohybuje medzi 8 – 22 dňami, larva zahubí až 150 – 600 vošiek. Okrem vošiek ničí i strapky, roztoče a taktiež sa živí vajíčkami a larvami pásavky zemiakovej. Dospelé zlatoočky rady využívajú domček pre hmyz ako úkryt v daždivých dňoch a ako zimovisko

Motýle

Kvety opelujú nielen včely, ale aj motýle. Patria k najatraktívnejšiemu hmyzu a živočíchom vôbec, a preto ich radi vidíme v záhrade, samozrejme, s výnimkou tých škodlivých, ako napríklad mlynárik kapustový. Aby sme ich prilákali, pestujeme veľa druhov kvitnúcich rastlín. V hoteli pre hmyz im vyhradíme „izbičku“, ktorej dvierka opatríme úzkym vertikálnym otvorom dlhým cca 10 a širokým 1 cm. Dobré ho vyhladíme, aby si na ňom nezničili krásne krídla.

Ucholaky

Ucholaky sú v záhrade vítanými pomocníkmi. To, že nám môžu vliezť do ucha, je len povera. Obľubujú tienisté a vlhkejšie miesta, často pod kameňmi, nahrabaným lístím alebo pod položeným dreveným klátikom.

Zdroj: <https://www.zahrada.sk/>

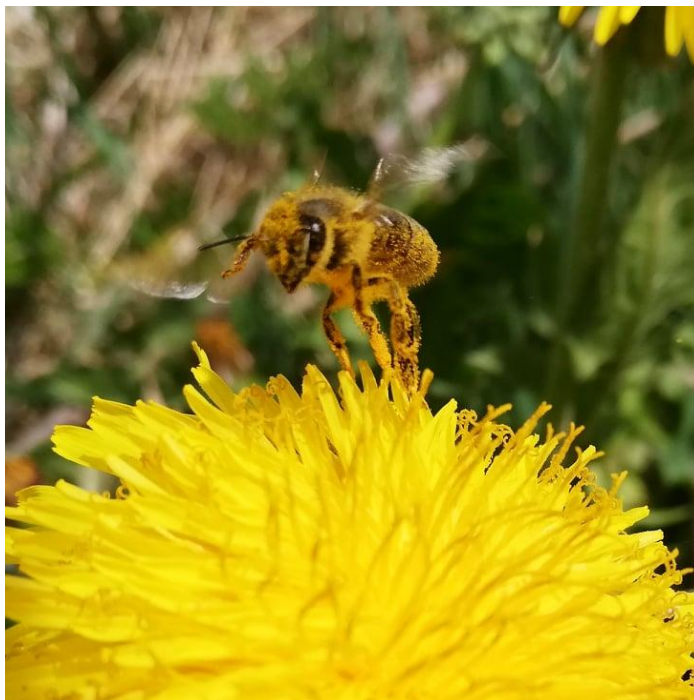
...A PRVÝ NÁVŠTEVNÍCI

PUPAVOVÝ MED, MEDÍK, MEDÍČEK

Budete potrebovať:

- 500 kvetov púpavy
- 2l vody
- 2kg cukru
- 2 citróny
- kys. Citrónovú

Postup:

- nájsi si miesto, kde rastie pekná púpava / nie blízko ciest../
- nazbieraj si 500 ks kvetov / bez stopiek/
- opráš od nečistôt /neumývaj, tým vymyješ peľ/
- kvety si vlož do veľkého hrnca , zalej vodou a pridaj citróny / zbav ich žltej kôry/
- var 15 min
- potom ich nechaj vychladnúť a odlož na 24 hodín
- na druhý deň ich preced' cez gázu, pridaj cukor a var / pridaj malú lyžičku kys.citrónovej/
- var pol hodiny na silnom plameni / občas premiešaj/
- potom var ešte 50 min na slabšom plameni / kontroluj hustotu/
- med naplň med do suchých fliaš, zavri a prevráť ich dnom hore

..čo všetko vie púpava ovplyvniť

- ochorenia sleziny
- celkovú slabosť
- anémiu (zlepšuje zloženie krvi)
- aterosklerózu
- ochorenia kože
- zápal obličiek a močových ciest
- obličkové kamene
- tráviace ťažkosti (nechutenstvo, zápcha)
- mliečna šťava zo stoniek odstraňuje a lieči bradavice
- pôsobí ako diuretikum. Podporuje močenie, uvoľňuje sodík a tým pomáha znižovať krvný tlak
- udržiava hladinu cukru v krvi a stimuluje tvorbu inzulínu

Foto: Ekotím

FOTOLOVCI

Príroda a úžasné zvieratá našich lesov

Tri základné vlastnosti fotolovca- **nadšenie, odhodlanosť, vytrvalosť**.

Prečo sú také dôležité? Príroda skrýva množstvo tajomstiev, a ich zachytenie nie je vždy jednoduché. Fotenie zvierat je svojbytnou fotografickou disciplínou, ktoré sa naplno venuje celá rada profesionálov, ale dobré výsledky v nej môže mať každý, pokiaľ dodrží pár elementárnych pravidiel. Dobrými výsledkami potom rozumieme pekné fotografie bez väčších technických chýb, dostatočne pekné pre potešenie vlastné, alebo rodiny a priateľov.

My sme oslovili troch fotografov **P. Juríka, T. Čillíka a T. Pavliska**, ktorí sa radi s ich súhlasom podelia o ich dych vyberajúce zábery lesných zvierat.

FOTO: Timea Faturová, 8.A

@Peter Jurík

@Patrik Čillík

TIBOR PAVLISKO

Výprava za lesnými zvieratami s fotoaparátom

Ahoj, mohol by si sa nám bližšie predstaviť?

Dobrý deň, moje meno je **Tibor Pavlisko**, pochádzam z krajného východu **Slovenska**, z malého mesta **Snina**. Mám 20 rokov a do prírody chodím od mala. Veľmi rád som tam trávil čas, aj keď na začiatku to boli len menšie prechádzky s rodinou. Tak nejak sám som začal chodiť do prírody asi v 15tich rokoch.

Čo ťa priviedlo, alebo ako si sa dostal k fotografovaniu?

K fotografovaniu som sa dostal tak, že som náhodou natrafil na film Vlčie hory, vtedy ma to úplne dostalo. Krásna nespútaná divočina a dokonca natočená na území pár kilometrov od môjho bydliska. Ihneď som začal študovať kto tento film natočil, hneď ma napadla myšlienka si zaobstarať nejaký fotoaparát. Vtedy to bol ultrazoom FujiFilm s ktorým som spravil prvé fotky prírody/zvery.

Fotografovanie berieš ako koníček alebo je v tom oveľa viac?

Fotografovanie prírody beriem hlavne ako úplne odreagovanie sa

od okolitého sveta, ľudia v meste sa neustále niekam ponáhľajú a naháňajú za niečím. V prírode sa to akoby všetko spomalí a máte čas si vychutnávať rôzne scenérie. Potom je to samozrejme príležitosť priniesť fotografie ľuďom, ktorí nemajú možnosť tráviť čas v prírode.

Z tvojej tvorby je vidieť, že prevažná časť tvojich fotiek je príroda-zvieratá. Čo ťa na nej najviac fascinuje? Prečo práva tento smer?

Ťažká otázka...možno je to práve o tej nespútanosti, nekonečnom skúmaní a voľnosti.

Pri fotografovaní prírody si môžete 100 krát sadnúť na to isté miesto a zakaždým máte šancu vidieť niečo iné, čo sa dá len ťažko povedať o ostatných smeroch fotografie.

Nie je nebezpečné fotiť v lese? Môže sa predsa stať všeličo. Chodieváš sám alebo sa vyberiete partia a ty urobíš takéto nádherné fotky?

Určite nie, stále hovorím, že oveľa nebezpečnejšie je pre človeka mesto ako les.

Ľudia majú často skreslené predstavy

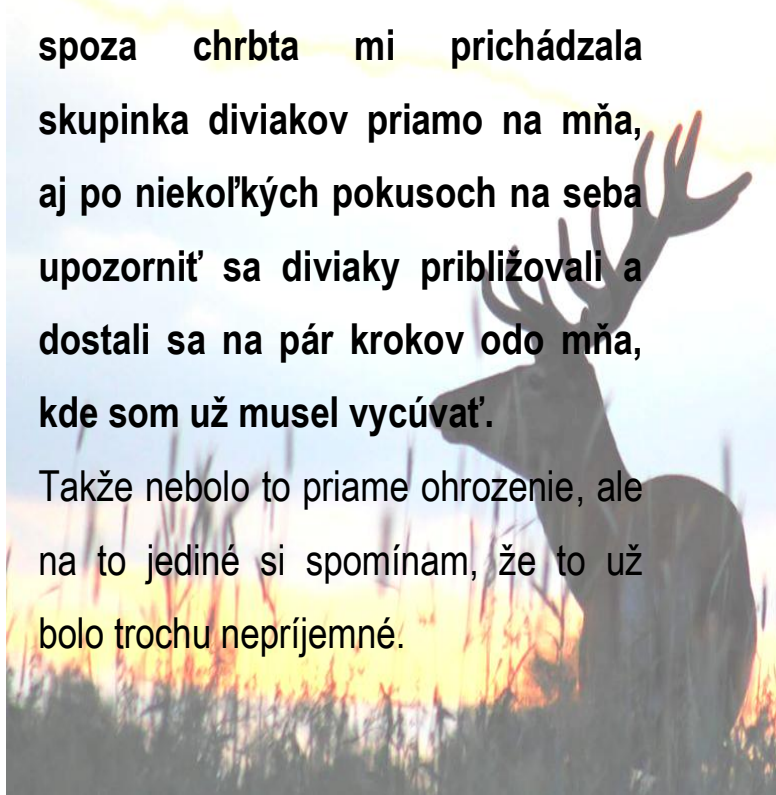
o lese a zvieratách, ktoré v ňom žijú. Stačí, že niekto videl v lese medveďa a hneď je z neho krvilačná šelma. Po mestách chodia rôzni ľudia, ktorí pre nás môžu byť oveľa väčším nebezpečenstvom, ako stret s divým zvieratom.

V lese sa netreba báť, ale treba mať rešpekt. Vo väčšine chodím na fotolovy sám. Dôvody sú jednoduché, menej ľudí= menej hluku, pachov a ostatných rušivých vplyvov pre zver.

Stalo sa ti niekedy, že si sa ocitol kvôli dobrej fotke v nejakom nebezpečenstve, alebo v nejakej neobvyklej situácii?

V priamom nebezpečenstve asi nie, no stalo sa mi, že som **pozoroval jeleňov už v neskorej večernej hodine a spoza chrbta mi prichádzala skupinka diviakov priamo na mňa, aj po niekoľkých pokusoch na seba upozorniť sa diviaky približovali a dostali sa na pár krokov odo mňa, kde som už musel vycúvať.**

Takže nebolo to priame ohrozenie, ale na to jediné si spomínam, že to už bolo trochu nepríjemné.

Myslíš, že dobrá fotka musí mať aj dobrý fotoaparát alebo je to skôr o cite, ktorý človek má?

Myslím si, že je to spojenie oboch, ide aj o to, kam sa chce kto chce fotkou dostať. **Ak sa fotkou chcete živiť, tak len cit nestačí a musíte trochu zainvestovať do techniky.**

No ak fotíte pre radosť a fotky si nechávate pre seba alebo len pre známych tak Vám bude stačiť aj lacnejšia technika. Raz som niekde čítal, že **najlepší fotoaparát je ten, ktorý máš práve v ruke.** Myslím, že je to pravda.

Máš za sebou aj nejaké úspechy, súťaže alebo pod.?

Pre mňa je úspech to, keď mi čo i len jeden človek pochváli fotku, alebo mi niekto napíše že sa mu páčia moje fotky, to poteší najviac. Potom je pre mňa úspech, že sa mi podarilo vyfotiť vo voľnej prírode Vlka a Rysa, pretože sú to extrémne plaché zvieratá a ľuďom sa vyhýbajú. Čo sa týka súťaží tak pár krát som sa niečoho zúčastnil, no väčšinou to boli súťaže kde išlo o zbieranie lajkov, kde ani nejde o kvalitu fotky ale o to, koľko ľudí si naženiete aby Vám dali lajk. Preto sa veľmi nezúčastňujem takýchto súťaží

Ako sa pripravuješ na proces vzniku fotografie –/ je to celodenná záležitosť/? Ako dlho trvá vyfotiť objekt?

Väčšinou si pár dní dopredu naplánujem na aké miesta vyrazím, niekedy toho ani veľa nenachodím, len si sadnem na vytipované miesto odkiaľ čakám na nejaké zviera. Inokedy sa zas nachodím a zver hľadám.

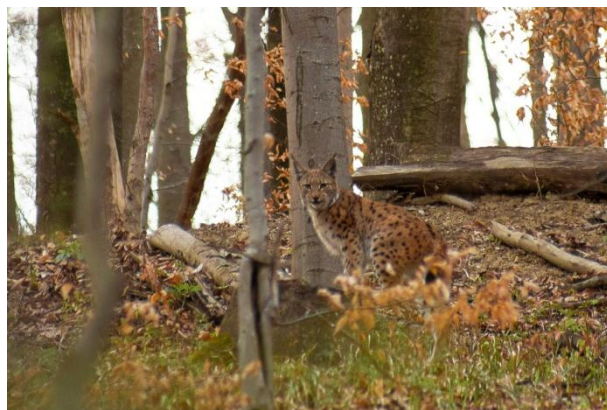
Fotiť chodím hlavne z rána takže v letných mesiacoch vyrážam z domu už o 4:00, aby som sa dostal na miesta ešte za tmy.

Ako dlho trvá niečo vyfotiť je veľmi individuálne, niekedy mam nafotené za hodinu, niekedy sa nepodarí za celý deň ani jeden cvak. Ale to je to prečo to mám rád, nikdy neviete čo sa stane.

Aká výbava fotografovi nesmie chýbať?

Ak sa bavíme o fotení prírody/zvierat, tak je to hlavne dobre oblečenie/maskovanie- aby sa človek cítil pohodlne a bol dobre maskovaný pred zverou. Potom je to samozrejme fotoaparát, pri fotení zvierat sa používajú veľké- dlhé objektívy aby

sme zviera zbytočne nevyrušovali a mohli ho fotiť z dostatočnej vzdialenosti.

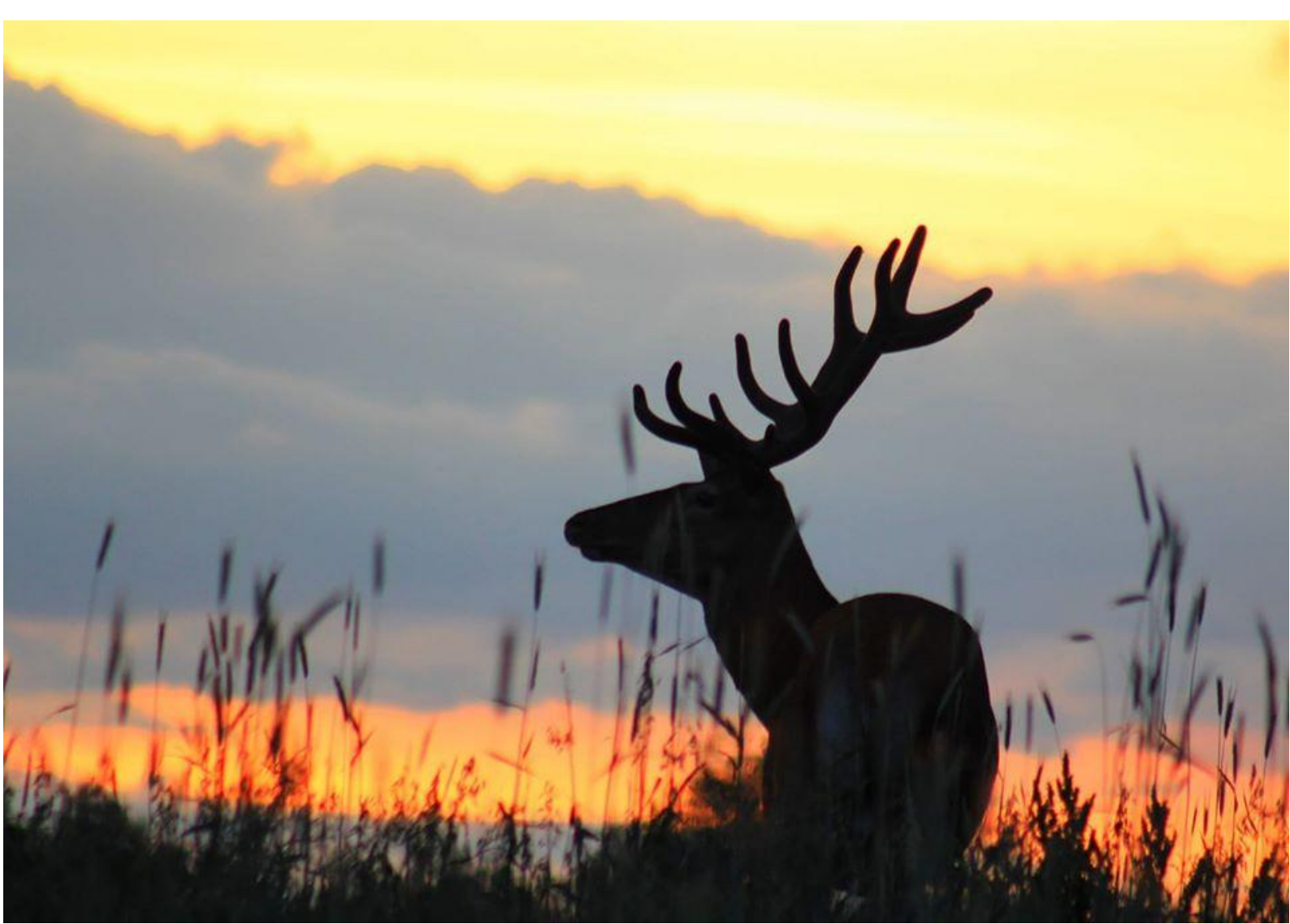
Máš obľúbenú fotografiu z tvojej tvorby?

Je ťažké vybrať jednu, každá má svoj príbeh, tak vyberiem dve, prvá je Jeleň fotený pri západe slnka, kde je iba čierna silueta Jeleňa a za ním oranžova obloha a mraky, druhá je nedávno fotený Zubor, stretnutie s ním je veľmi silné.

Nejaké rady pre začiatočníkov?

Hlavne čo najviac fotiť, chodiť do prírody, skúmať, získavať skúsenosti a mať stále úctu a pokoru k prírode.

Článok pripravili: Mgr. Michaela Sabelová, Tibor Pavlisko

EKOTÍM V TERÉNE

FOTO: Janka Zavičárová, 7.B

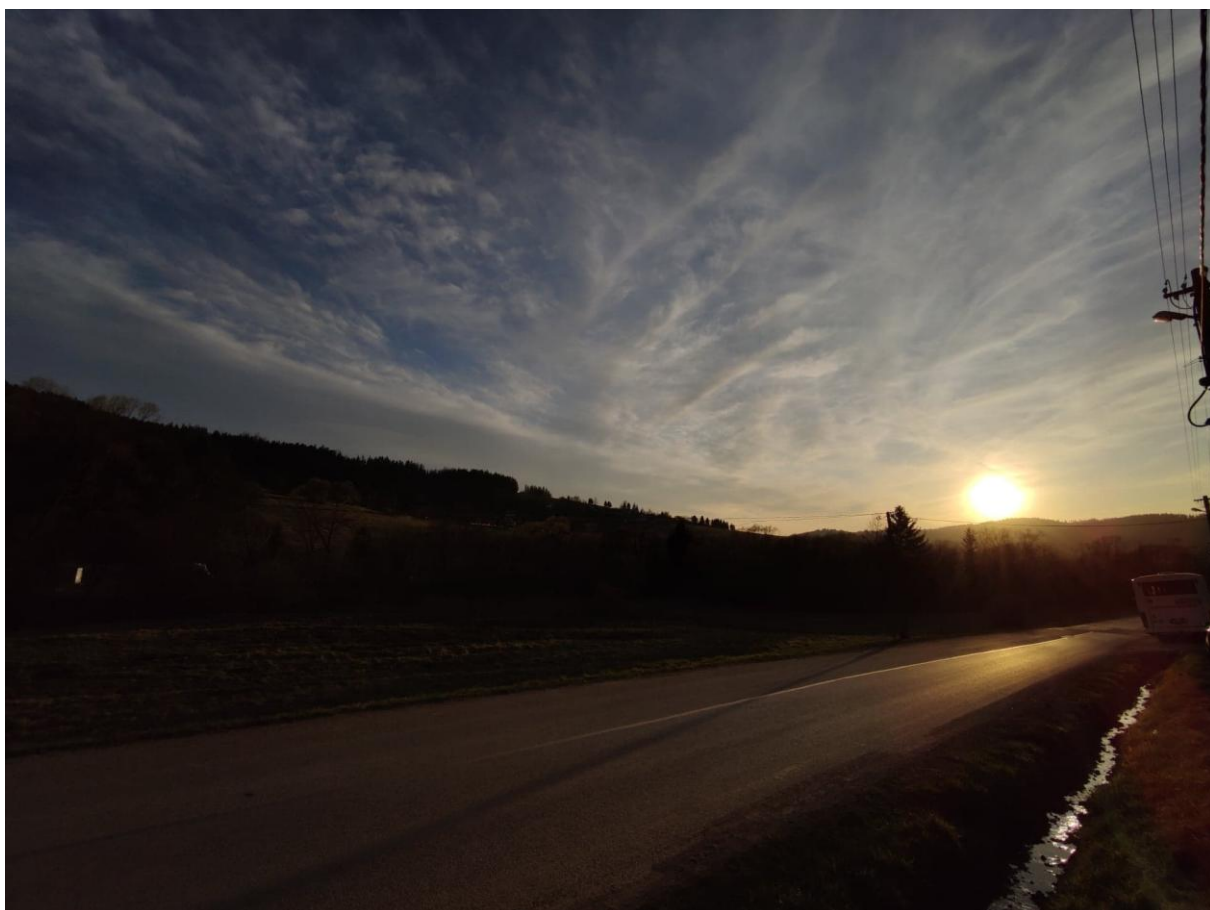
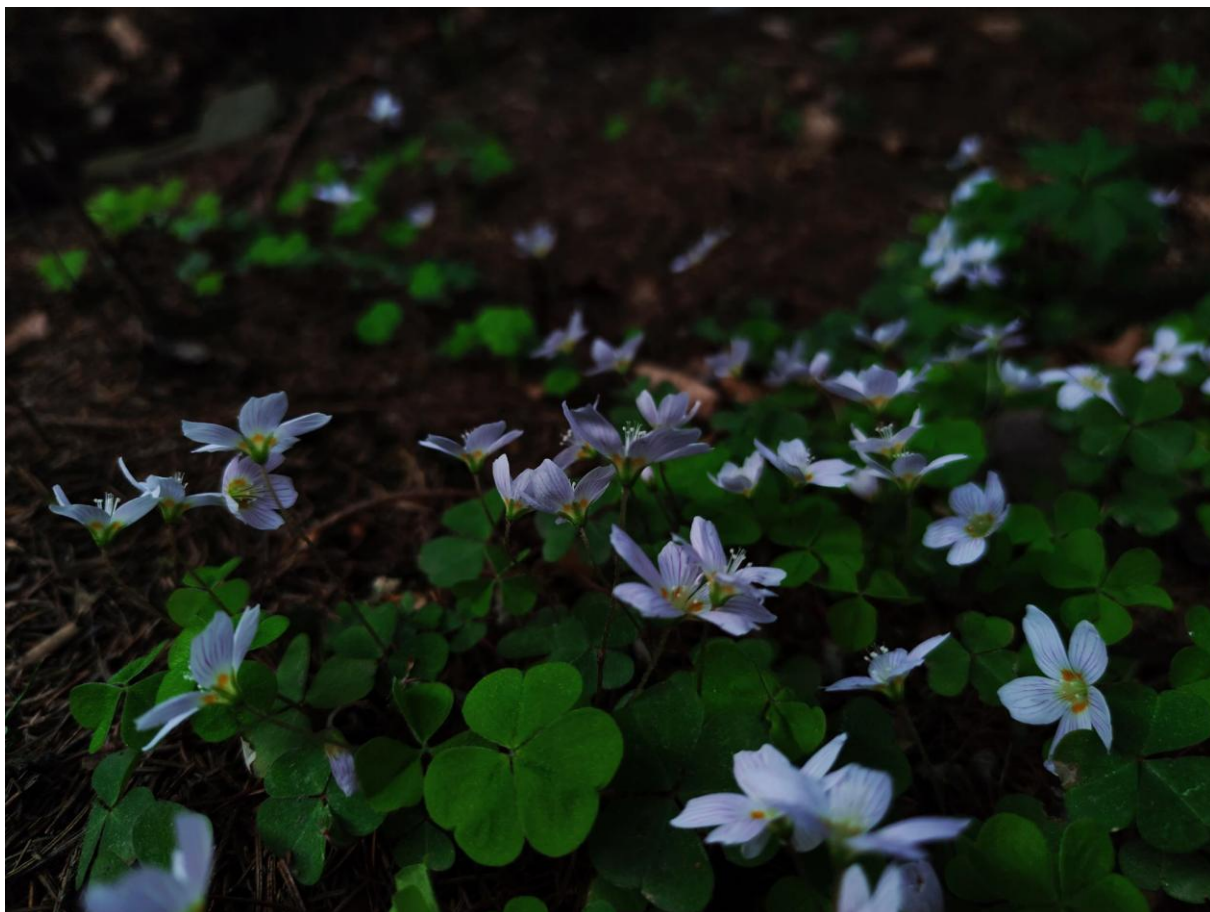

FOTO: Lea Střitecká, 8.A

FOTO: Pet'ka Strýčková, 8.A

FOTO: Valika Vlčková, 7.A

FOTO: Majka Hrivíková, 7.B

FOTO: Timea Faturová, 8.A

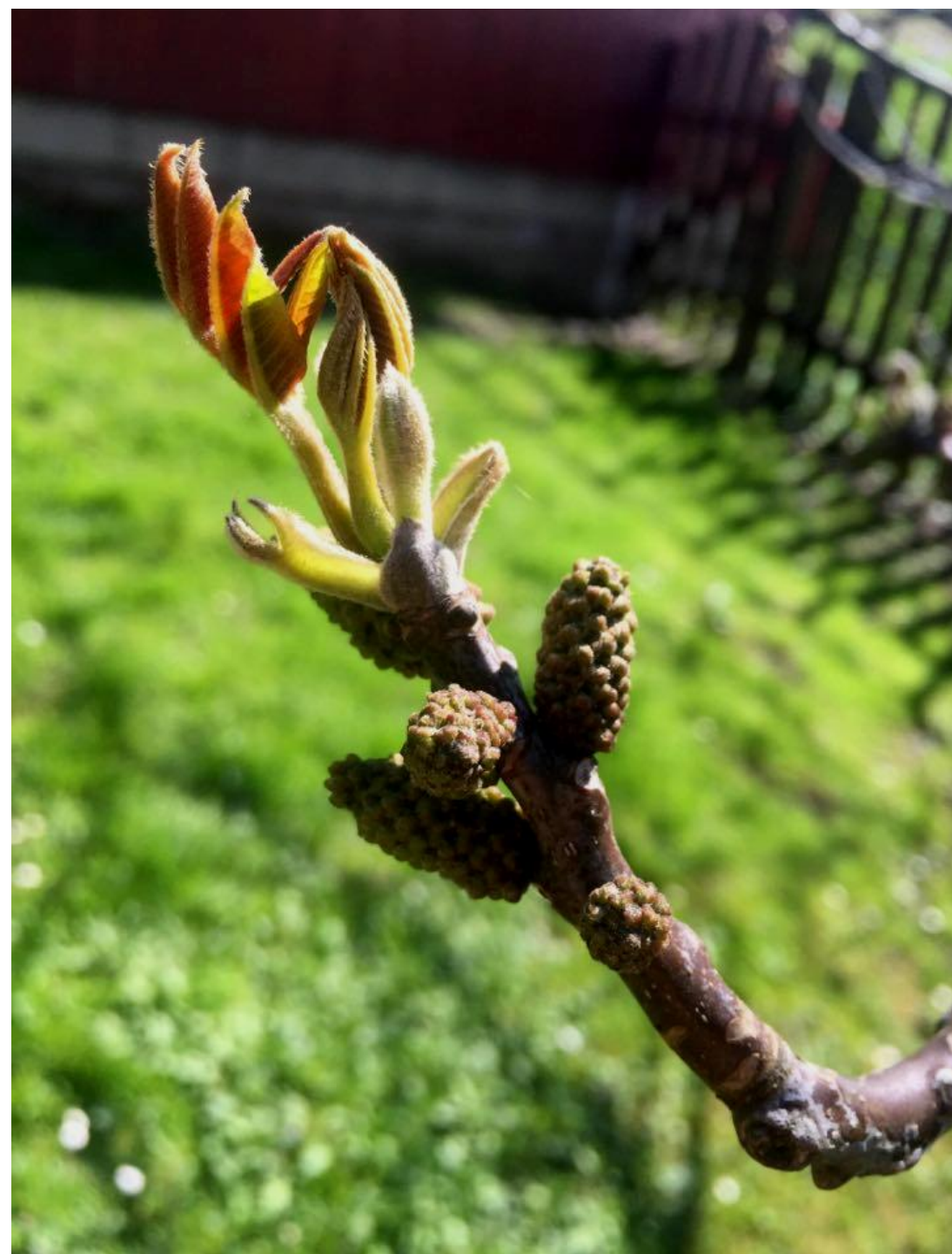
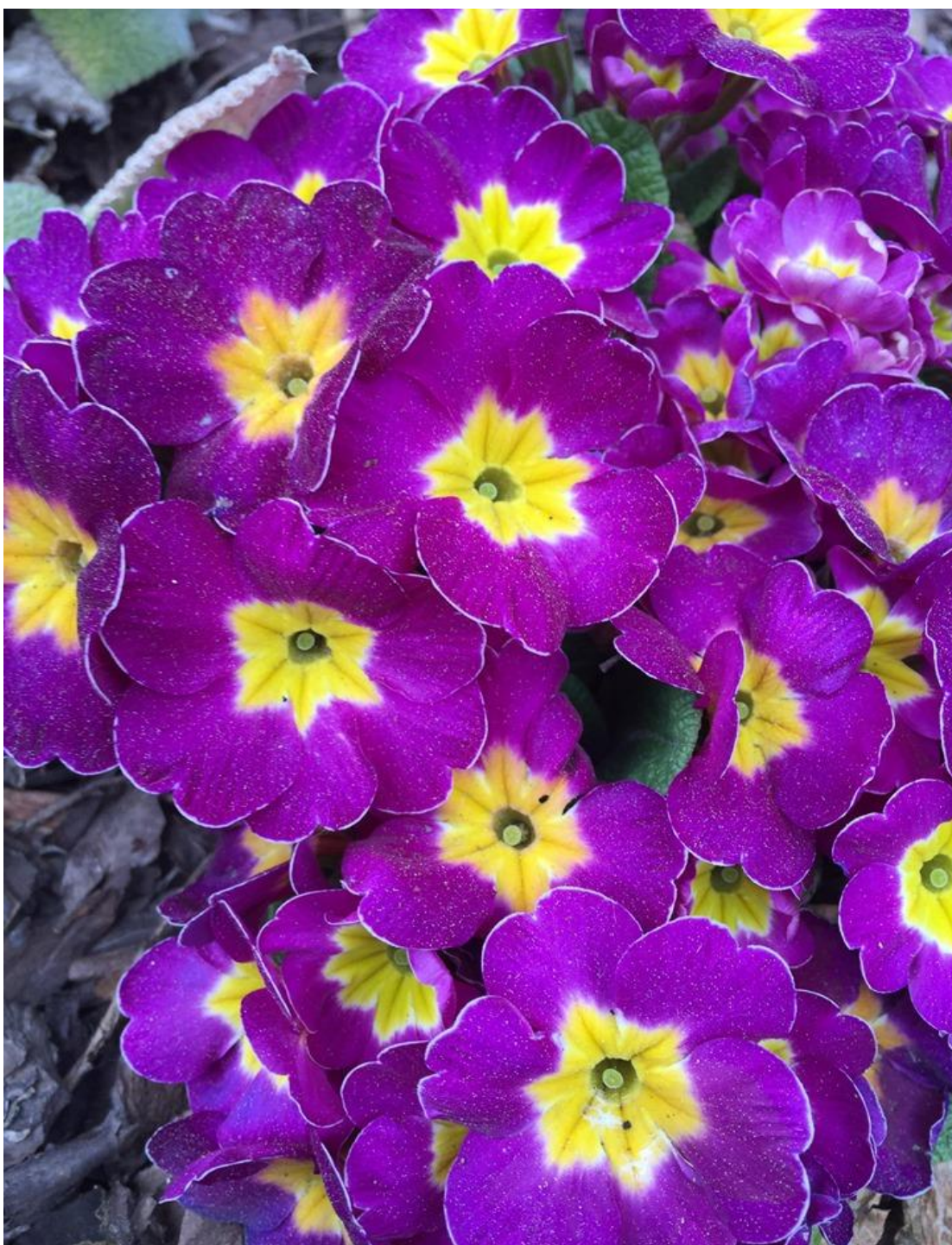

FOTO: Nikolka Kavalková, 8.C

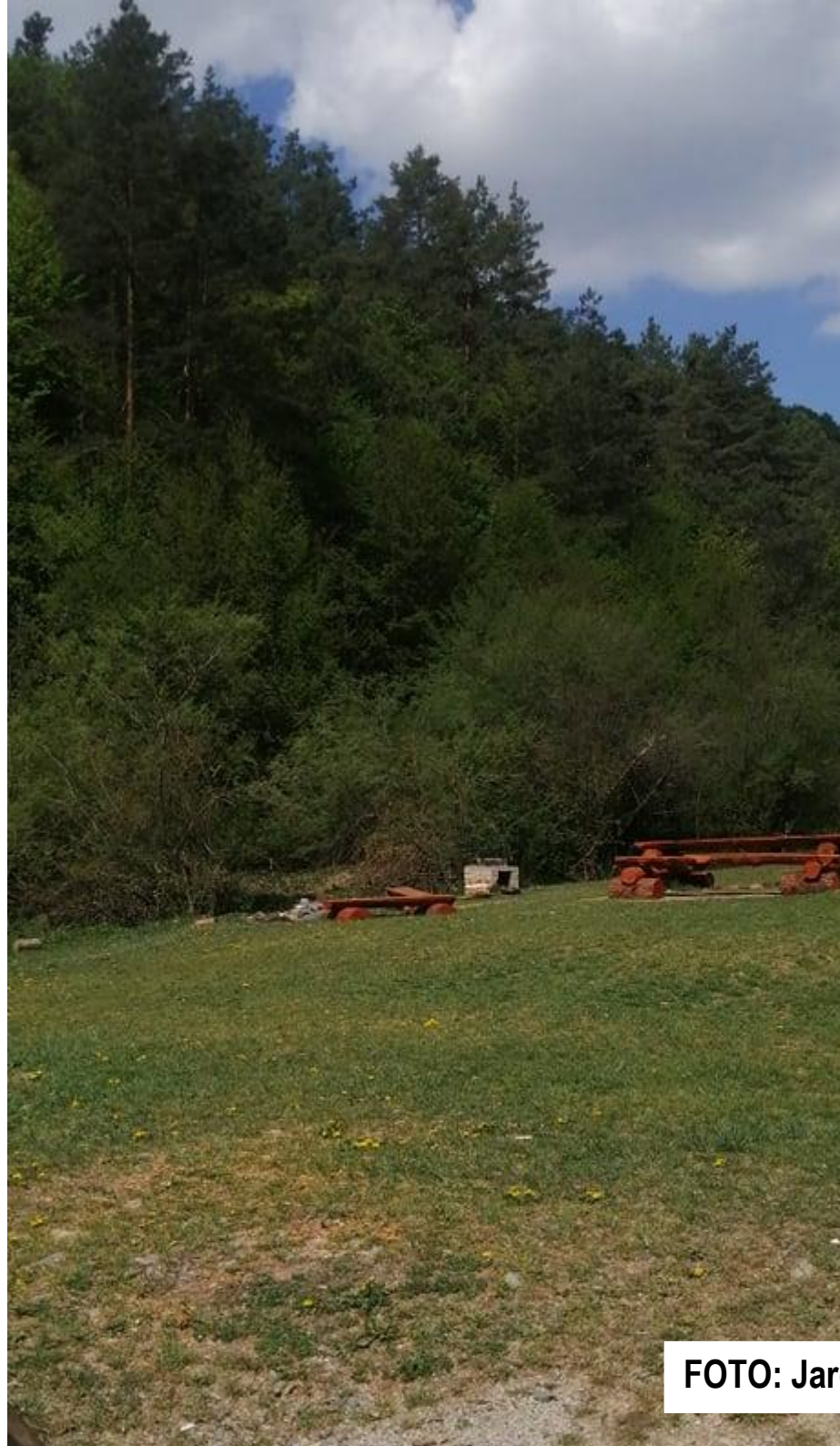

FOTO: Jaroslav Matejík, 9.C

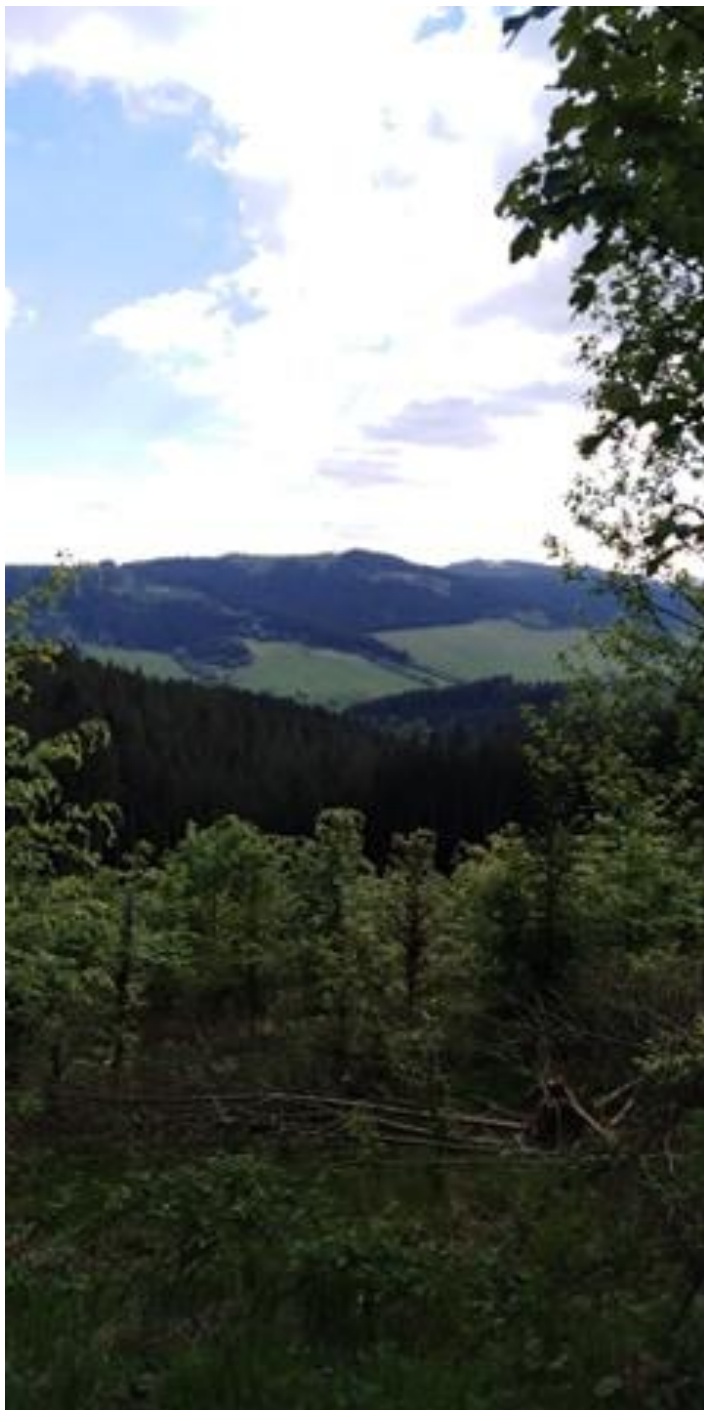

FOTO: Adam Stolarik, 7.B

FOTO: Anetka Frollová, 8.A

FOTO: Emka Kopasková, 7.A

FOTO: Ján Kapusniak, 7.B

Použité zdroje:

<https://www.enviroportal.sk/>

<http://daphne.sk/>

<https://mykysuce.sme.sk/>

<https://fotolovci.sk/>

<https://fitshaker.sk/pupava-lekarska-nie-je-burina-ake-ucinky-ma-a-ako-ju-vyuzit/>